

Betænkning

over forslag til lov om støtte til erhverv i Grønland.

(Afgivet af udvalget den 21. januar 1969).

Udvalget har holdt 9 møder og har herunder haft 2 samråd med ministeren for Grønland, der derudover har besvaret en række spørgsmål fra udvalget.

Udvalget har drøftet den nye bestemmelse i lovforslagets § 1, stk. 1, der vil medføre, at ingen danske statsborgere eller danske selskaber, som driver erhvervsvirksomhed i Grønland, på forhånd på grund af bopæl er afskåret fra at få andel i de forskellige støttemuligheder. Der er under disse drøftelser udtrykt frygt for, at denne bestemmelse skulle medføre, at støtten til investeringerne i Grønland bliver til mindre fordel for grønlænderne end for de i det øvrige Danmark boende erhvervsfolk.

Ministeren for Grønland har heroverfor oplyst, at erhvervsstøtteordningen tænkes administreret således, at den primært sikrer den grønlandske befolknings mulighed for deltagelse i erhvervsudviklingen, navnlig derved at det vil blive pålagt erhvervsstøtteudvalget at tage hensyn til ansøgerens indkomst- og formueforhold. De grønlandske ansøgers gennemgående økonomisk svagere stilling og ringere erhvervsmæssige forudsætninger vil sandsynligvis bevirke, at de gennemsnitlig vil opnå en procentmæssigt større støtte i forhold til investeringsobjektet end ansøgere, som bor i Danmark eller er tilvandet til Grønland. Endvidere må det påregnes, at sidstnævnte gruppe vil få en relativt større andel af garantier end af lån end ansøgere af den grønlandske befolkning.

Det tænkes desuden bestemt, at den virksomhed, til hvilken der ydes støtte, skal kunne indpasses i den infrastruktur, som skabes ved gennemførelsen af langtidsplaner for investeringer i industrianlæg, fartøjer, havne,

boliger, el- og vandværker, veje, servicevirksomheder m. v., endvidere at støtten fortrinsvis skal ydes til erhvervsvirksomheder på steder, hvor erhvervsforholdene er og fremtidig kan forventes at ville være tilfredsstillende, samt at støtten fortrinsvis skal ydes til den risikobetonede kreditgivning til erhvervsformål, der kræver særlig støtte, navnlig eksporterhervene.

Endelig kan det nævnes, at det vil blive pålagt erhvervsstøtteudvalget at foretage en økonomisk vurdering af det projekt, til hvilket der søges støtte, ligesom udvalget skal tage hensyn til ansøgerens faglige kvalifikationer.

Folketingsudvalget ønsker herudover at bemærke, at da der i Grønland endnu ikke er gennemført en byggelov og der derfor heller ikke med hjemmel heri er tilvejebragt særlige regler for indretning af erhvervs- og fabrikslokaler, forudsættes det, at der, for så vidt der i et projekt forekommer erhvervsbyggeri eller etablering af erhverv i bestående bygninger, tillige tages hensyn til projektets tekniske karakter. Det forudsættes tillige som en hovedregel, at et projekt, hvortil der søges støtte, ikke påbegyndes, forinden der foreligger forhåndstilsagn om støtte fra erhvervsstøtteudvalget.

Under udvalgets drøftelse af bestemmelsen i lovforslagets § 1, stk. 2, har man bemærket sig, at ministeren for Grønland under lovforslagets 1. behandling udtalte, at denne bestemmelse efter hans mening ikke kunne opfattes således, at det skulle være hensigten at diskriminere private investeringsønsker, så de må vige for det offentlige investeringsplaner. Det var heller ikke hensigten at administrere bestemmelsen på en sådan måde, at private investeringer

diskrimineredes. Udvalget kan tilslutte sig denne fortolkning af bestemmelsen.

Man har under drøftelserne i udvalget af lovforslagets § 11 bemærket sig, at det efter bestemmelsens formulering ikke vil være udelukket i henhold til denne bestemmelse at yde støtte til anlæg, der tjener til turistens udbygning.

Ministeren for Grønland har stillet de nedenstående ændringsforslag, der er tiltrådt af udvalget. Om indholdet af ændringsforslagene henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) kan støtte lovforslaget, men udtaler sin betænkelighed over fjernelser af bopælskravet, der kan indebære en fare for, at de offentlige investeringer i Grønland bliver til mindre fordel for grønlænderne end for erhvervsfolk fra det øvrige Danmark.

Ændringsforslag.

Af *ministeren for Grønland*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

1) Paragraffen affattes således:

„§ 2. Hvor loven ikke bestemmer andet, træffes afgørelse om støtte af et erhvervsstøtteudvalg med sæde i Godthåb. Udvalget består af landshøvdingen over Grønland som formand og 2 medlemmer udpeget af landsrådet. Landsrådet udpeger 2 suppleanter efter regler, der fastsættes af ministeren for Grønland.

Stk. 2. Ministeren for Grønland kan fastsætte bestemmelser om udvalgets forretningsgang. Det kan bestemmes, at sager, til hvis afgørelse der er knyttet betydelige konsekvenser, herunder særlig økonomisk risiko, forelægges ministeren for Grønland til afgørelse.

Stk. 3. Udvalget træffer beslutning om, hvorvidt et medlem har en sådan interesse i en sag, at han er udelukket fra at deltage i udvalgets behandling af sagen.

Stk. 4. Et medlem skal oplyse udvalget om omstændigheder, der kan give anledning til tvivl om hans habilitet.

Stk. 5. Et medlem af udvalget, der ikke har tiltrådt en afgørelse, kan inden 4 uger indbringe denne for ministeren for Grønland.

Stk. 6. Udvalget skal meddele ansøgeren, at klage over udvalgets afgørelse kan indbringes for ministeren for Grønland inden 4 uger efter modtagelsen af afgørelsen.“

Til § 8.

2) Som nyt stykke tilføjes:

„*Stk. 2.* Efter beslutning af ministeren for Grønland kan konsulenter dog i en overgangsperiode ansættes af staten.“

Til § 12.

3) Paragraffen affattes således:

„§ 12. Der kan ydes garanti for lån, der optages i private kreditinstitutter til driften af virksomheder inden for de erhverv, der nævnes i §§ 10 og 11.“

Til § 16.

4) *Stk. 1* affattes således:

„*Stk. 1.* Til grundforbedringsarbejder, herunder opdyrkings- og nyrødningsarbejde, og til vandingsanlæg, indhegning og lignende kan der ydes lån eller stilles garanti med en løbetid på indtil 20 år.“

Til § 19.

5) Paragraffen affattes således:

„§ 19. Efter beslutning af ministeren for Grønland kan der ydes tilskud til organisationer af fåreholdere, renavlere og lignende til organisatoriske, uddannelsesmæssige og lignende formål og til organisationernes aflønning af konsulenter.

Stk. 2. Efter beslutning af ministeren for Grønland kan konsulenter dog i en overgangsperiode ansættes af staten.“

Til § 20.

6) Til paragraffen føjes som nyt stk. 2:

„*Stk. 2.* Ministeren for Grønland kan fastsætte regler, hvorefter der i særlige tilfælde kan ydes henstand med afdrag og renter ud over de i loven fastsatte grænser.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ministeriet anser det for rigtigst, at lovforslaget kommer til at indeholde regler om udvalgsmedlemmernes habilitet, jfr. de foreslåede nye stykker 3 og 4. Reglerne heri svarer til de regler, der gælder for medlemmer af landsrådet og kommunalbestyrelserne.

Samtidig foreslås det, at stk. 1 udvides med regler om suppleanter, jfr. det nye 3. pkt. Vedrørende forslaget om, at ministeren for Grønland fastsætter de regler, hvorefter suppleanterne skal vælges, bemærkes, at man finder det uhensigtsmæssigt i selve loven at optage de detaljerede regler, der sikrer, at man kan undgå den inhabilitet, som beror på tilknytning til valgkredsen.

I stk. 5 og 6 er foretaget redaktionelle ændringer. I stk. 6 har man herved betonet udvalgets pligt til at oplyse ansøgeren om klageadgangen.

Til nr. 2.

En stedfunden undersøgelse har peget i retning af, at fiskeri- og fangerorganisationen indtil videre ikke vil have de fornødne administrative muligheder for at forestå konsulentvirksomheden. Selv om man fortsat må anse konsulenternes tilknytning til erhvervsorganisationerne som den mest ønskværdige løsning, findes det af hensyn til en hurtigere indsats end ellers muligt på dette område hensigtsmæssigt, at der skabes hjemmel ikke alene for, at fiskeri- og fangerforeninger kan opnå tilskud til aflønning af konsulenter, men også at disse kan ansættes af staten.

Til nr. 3.

Formuleringen af § 12 omfatter ikke ydelse af garanti for lån til driften af virksomheder inden for de i § 10 nævnte erhverv.

Da dette ikke har været hensigten, foreslås formuleringen ændret.

Til nr. 4.

Det findes hensigtsmæssigt at foreslå maksimum for løbetiden af lån til grundforbedringsarbejder forlænget fra 15 til 20 år, idet en væsentlig del af grundforbedringsarbejdet i Grønland vil komme til at bestå af nyrødnings- eller opdyrkningsarbejder, især stenrydning og grøftgravning. Selv om sådanne arbejder ifølge den danske grundforbedringslov falder ind under den almindelige ramme af normalt 12-årige lån, anses disse arbejder for mere modstandsdygtige end f. eks. grundforbedringer i form af dræning.

Til nr. 5.

Henset til de eksisterende vilkår for de grønlandske fåreholdere forekommer det rimeligt at åbne mulighed for at yde tilskud til aflønning af konsulenter inden for landbrug, renavl o. lign., indtil de pågældende organisationer selv økonomisk kan magte dette. Endvidere er det fundet hensigtsmæssigt at skabe hjemmel for, at staten i en overgangsperiode kan ansætte konsulenter, jfr. bemærkningerne til ændringsforslag nr. 2.

Til nr. 6.

Efter den gældende erhvervsstøttebekendtgørelses § 3, stk. 2, kan erhvervsstøtteudvalget bestemme, at de bevilgede lån er afdragsfri det første år. Denne bestemmelse har vist sig utilstrækkelig, hvorfor det findes hensigtsmæssigt, at der i loven optages en bestemmelse om henstand, som giver erhvervsstøtteudvalget mulighed for — under forudsætning af tilstrækkelig sikkerhed — at undlade den foreskrevne tilbagetagelse af formuegodet.

Lemhourn.   Hans Kjær.   Jørgen Jensen.   Ellen Strange Petersen.   Holger Hansen.

From.   Henry Sørensen.   Svend Haugaard,   Jørgen Andersen.   Kirkegaard.

formand.

Carl P. Jensen.   Lis Groes.   Knud Hertling.   Johan Nielsen.

Rosing,   Tastesen.   Vivike.

næstformand.